

Додаток 1
до наказу №170-о
від 16.04.2021

Затверджую

Ректор о.Б.Прах

Політика УКУ щодо утвердження етосу та цінностей

Метою Політики щодо утвердження етосу та цінностей є визначення та окреслення засадничих цінностей, якими керується Університет у своєму розвитку та у формуванні академічної культури, що базується на католицькій ідентичності. Ця Політика є фундаментом і орієнтиром для розвитку всіх Політик Внутрішньої системи забезпечення якості освіти (ВСЯ) УКУ.

Католицька ідентичність УКУ

Духовну силу для формування своєї ідентичності спільнота УКУ черпає з християнського свідчення [новомучеників УГКЦ](#). Опора на їхнє свідчення надає католицькій ідентичності УКУ характеру екуменічної відкритості й готовності до співпраці з усіма людьми доброї волі. Формуючи свою католицьку ідентичність, Університет прагне долучитися до виконання [соціальної доктрини Української Греко-Католицької Церкви](#) – Церкви, яка є засновницею УКУ, – і взорується на досвід інших католицьких університетів. УКУ належить до когорти Світової Федерації католицьких університетів ([IFCU](#)), Європейської Федерації католицьких університетів ([FUCE](#)).

«Як католицький університет, УКУ пропонує своїм студентам, незалежно від обраної ними спеціальності, унікальну [світоглядну програму](#) знайомства зі світом християнства, а передусім зі світовою католицькою традицією та українською християнською культурою. Сутність цієї програми можна окреслити словами “Знати – розуміти – поважати”. Цією програмою УКУ вирізняється з-поміж інших університетів і вважає її не тільки своїм покликанням, а й конкурентною перевагою перед іншими навчальними закладами» (з [Пам’ятки про засади духовної формації в УКУ](#)).

Місія УКУ

[Місія Українського католицького університету](#) й духовна атмосфера, яка панує в ньому, мають засадниче, а в чомусь і вирішальне значення для забезпечення якості освітнього процесу і трудової діяльності.

[УКУ – університет, який служить](#). Визначальною ідеєю, за якою впізнаватимуть УКУ і яка надихає спільноту розвивати Університет, є заклик до служіння. Цей заклик стосується всіх:

- викладачів, які служать для цілісного розвитку студентів;
- студентів, які навчаються і здобувають життєвий досвід, щоб стати лідерами для служіння;
- [жертводавців і партнерів](#), які своєю відданістю і щедрістю творять Університет як найкращу ілюстрацію того, на які дива здатні жертвовні люди;
- науковців та агентів змін, щоб змінювати те, як ми думаємо про різні проблеми нашого суспільства і світу, а також *що* ми робимо з ними.
- академічної спільноти, яка веде наукові дослідження, навчає і навчається і цим служить українському суспільству.

Етос УКУ та його корпоративна культура

Етос Українського католицького університету – це узагальнена характеристика його корпоративної культури, вираженої в його цінностях та принципах поваги до гідності людини. Університетський колектив заслуговує на назву спільноти тоді, коли в ньому панує дух християнської любові, готовність служити людині й науці, пошана до найменшого, найслабшого, іншого й невідомого. Це творить атмосферу довіри та співпраці. Етос УКУ відображається формулою «3С + 2М», що її свого часу вивів президент Університету Владика Борис Гудзяк.

3С: свідчити, спілкуватися, служити

У нинішній час утвердженій свободи замість давнього авторитарного дієслова «силувати» ми обираємо довірливе **«свідчити»**, бо воно, не відбираючи в людини свободу, запрошує й переконує її нашим власним прикладом. Місія всього УКУ в нинішній Україні – засвідчити можливість якісно іншого тлумачення освіти, в якій віра гармонійно поєднана з розумом, а знання – з цінностями.

У час, коли інформаційна революція стрімко переросла в революцію комунікаційну, постало питання якості **спілкування**. Інтернет і соціальні мережі творять фантастичні можливості для комунікації, але породжують нові кризи – знеособлення й анонімності, агресивності й замикання у власних «бульбашках». Спільнота УКУ має додаткові виклики у спілкуванні, оскільки Університет функціонує у кількох кампусах. Отож засадниче дієслово «спілкуватися» має заохочувати нас долати згадані обмеження і труднощі, ділитися духовними дарами та привносити Божий мир у душі одне одного.

Століттями у свідомості людства дієслово «владарювати, здійснювати владу» було й, мабуть, досі є синонімом до дієслова «панувати». Проте поряд із цим у житті християнських спільнот крок за кроком утверджується Христове розуміння влади як **служіння**. УКУ прагне всією своєю діяльністю засвідчити, що самовіддане служіння є найефективнішим шляхом до успіху у викладанні чи навчанні, організаційній праці та у спільнотному житті. Наша місія – довести, що служіння не має нічого спільного з прислужництвом і приниженням людської гідності.

Поняття «служіння» вимагає відповіді не лише на питання «Для чого служити?», а й на питання «Кому служити?». В основі життя нашої спільноти лежить християнський принцип служіння ближньому. Цей принцип накладає на нас моральний обов'язок обмежувати свої егоїстичні схильності, проте водночас обдаровує духовними дарами, які відкриваються для нас лише у стані взаємної любові. Тому Етос УКУ має у своїй основі ще один важливий складник, а саме:

2М: мученики і маргіналізовані

У першому складовому елементі втілено прагнення університетської спільноти жити духовністю й прикладом самопожертви християнських **мучеників** загалом і новомучеників комуністичної доби зокрема. Ми хотіли б стати сполучною ланкою міжпоколіннєвого ланцюга жертвної праці задля блага своїх родин і всього народу.

Другий елемент – **маргіналізовані** – містить у собі безпосередній сенс служіння, оскільки його бенефіціарами стають усі скривджені й відкинуті, вбогі та немічні. Наша місія щодо них має два напрями. По-перше, ми покликані не допустити будь-яких проявів жорстокого поводження зі вразливими особами. А по-друге, ми зобов'язані допомогти цим людям стати на ноги, по змозі подолати причини своїх немочей і жити повноцінним життям. Саме з цією метою в УКУ всіляко заохочують волонтерство й різні форми добродійної діяльності. Ми

також покликані допомагати тим членам спільноти УКУ, які потрапили у скруту через хворобу чи інші причини.

В атмосфері, сформованій на таких засадах, якісна робота й навчання є результатом дисципліни та особистої волі людини, міжлюдської довіри і творчого натхнення. Тоді етика праці й академічна доброчесність стають природним відгуком людини на запити УКУ та суспільства загалом. Цінності можна вважати засвоєними лише тоді, коли спільнота Університету керується ними на практиці і цим формує свою корпоративну культуру.

Корпоративна культура УКУ

УКУ і духовна формація учасників спільноти Університет гостинно відчиняє свої двері для студентів, викладачів і працівників різних віросповідань, а також для людей, які не сповідують чи не практикують жодної релігії. Наша місія – творити якісне освітнє і наукове середовище, а також сприяти розвитку особи і суспільства загалом. Водночас католицька ідентичність УКУ зобов'язує всіх членів спільноти Університету розуміти її базові принципи й шанувати їх.

УКУ і свобода. Завданням УКУ є плекати й оберігати **духовну свободу** людини, що робить її спроможною діяти згідно зі власним сумлінням, її **громадянську свободу**, яка є основою формування суспільно відповідальної особистості, та **академічну свободу**, що є головним двигуном пізнання істини й наукового поступу. Кожен працівник, викладач і студент УКУ наділений правом вільно обирати свою духовну, громадянську та наукову позицію – при цьому вони узгоджують це своє право з місією УКУ та вимогами навчального процесу.

УКУ й політичне життя. Всі студенти, викладачі та працівники УКУ як громадяни України є вільними у своїх політичних і передвиборчих симпатіях. УКУ покликаний плекати серед членів університетської спільноти культуру свободи та громадянської відповідальності. Жодний адміністративний тиск на їхні політичні переконання, а також на характер їхнього волевиявлення в період виборів чи загальнодержавних референдумів недопустимий.

УКУ і нульова толерантність до будь-яких проявів насилля. Цей документ розроблений з метою забезпечити гідне поводження, передусім зі вразливими особами, а також запобігати, виявляти і долати всі прояви жорстокого поводження з особами, які навчаються, працюють, проживають або іншим чином пов'язані з УКУ.

УКУ й екологічна та соціальна стійкість. Дбати про спільне благо й захист людської гідності означає, серед іншого, забезпечувати найкращі та **безпечні умови** для навчання і праці. Корпуси Університету були спроектовані з урахуванням усіх вимог **безпечного пересування та комфорту осіб з обмеженими можливостями**. Провівши роки навчання у красивих та екологічно безпечних приміщеннях, випускники УКУ стануть речниками краси й високої якості життя. Це сприятиме природному засвоєнню високих стандартів життя і підтримання їх поза межами УКУ.

УКУ і солідарна підтримка у кризових ситуаціях. В основі життя нашої спільноти – християнський принцип служіння ближньому. Членам спільноти УКУ у складних життєвих ситуаціях можуть надавати матеріальну допомогу. Рішення про виплату матеріальної допомоги приймає Ректор Університету разом із фінансово-бюджетною комісією за клопотанням декана чи керівника структурного підрозділу. Пам'ятаймо, що ми покликані нести тягарі одне одного, тобто чуйно вловлювати, коли наші колеги потребують допомоги, і підставляти їм своє плече. УКУ завжди поруч і готовий підтримати.

УКУ й управлінська культура

Розгалужена адміністративна структура УКУ – ректорат, Вчена Рада УКУ, деканати, Вчені Ради факультетів, школи, інститути, центри та програми – діє відповідно до Статуту УКУ,

рішень Сенату УКУ, Президента УКУ, Великого Канцлера УКУ, взоруючись на чинне законодавство України. Задля кращої координації управлінських рішень в УКУ діють такі механізми, як Загальні збори трудового колективу, звіт Ректора перед спільнотою УКУ, засідання Вчених Рад, наради керівників, деканальні зібрання, наради *ad hoc* тощо. Керівництво УКУ зобов'язане дотримуватись статутних механізмів прийняття рішень (бажано консенсусом), виявляти доброзичливість і повагу до гідності підлеглих та висловлених ними альтернативних думок, дбаючи передусім про благо Університету. Управлінська культура УКУ передбачає колегіальність у прийнятті основних рішень і відповідальність за дотримання їх усіма членами спільноти.

Кожен зі спільноти несе особисту відповідальність за те, щоб уникати ситуацій, які можуть призвести до конфлікту інтересів чи ймовірності його виникнення. Один зі способів уникнути зайвих напружень в УКУ – це не допускати конфлікту інтересів. У разі, якщо такий конфлікт неминучий, слід дотримуватися встановлених в УКУ процедур.

Водночас кожен член університетської спільноти несе відповідальність за свою власну поведінку і вміння працювати у команді. Всі викладачі, працівники та студенти покликані шанувати статутні механізми прийняття рішень і підпорядковуватися їм. У разі незгоди з прийнятими таким чином рішеннями члени спільноти мають право використати згадані вище механізми апеляції, але не можуть вдаватися до дезорганізації навчального й трудового процесу. У разі радикальної несумісності їхньої позиції з місією УКУ та вимогами навчального процесу людина має можливість обстоювати згадану позицію поза стінами УКУ, не належачи до нього.

Члени спільноти не є сторонніми глядачами і покликані відчувати відповідальність за життєдіяльність Університету. Щоб уможливити це, студентам і працівникам УКУ забезпечено право на вільне висловлення своїх думок на Загальних зборах трудового колективу та можливість реагувати на проблемні питання, застосовуючи інструмент «Політика скарг та пропозицій». В Університеті існує канал швидкого реагування для вирішення конфліктних питань як для студентів, так і для працівників: через анонімну поштову скриньку, яка знаходиться на 2-му поверсі в корпусі за адресою: вул. Свенціцького, 17, та через електронний варіант швидкої комунікації dovira@ucu.edu.ua.

Академічна культура

УКУ ставить собі за мету не лише надати студентам добрі професійні знання, а й виробити в них такий світогляд, який визначить їхнє ставлення до мети життя. Український католицький університет розробив профіль випускника, який включає в себе сім критеріїв: людяність, здатність приймати етичні рішення, фаховість і підприємливе мислення, громадянська активність, глобальна залученість, відповідальність і підзвітність, життєстійкість і адаптивність. Керівництво, професура та працівники УКУ співпрацюють задля того, щоб не лише чітко артикулювати засадничі цінності Університету, а й утверджувати їх у своїй діяльності через власний приклад, щоденні практики та звичаї, правила проведення занять, а то й через оздоблення і якість університетських приміщень.

УКУ і нульова толерантність до корупції та академічної недоброчесності. Від самого свого заснування УКУ мислив себе як «простір, вільний від корупції». Неможливо справді долучитися до розбудови сучасної демократичної держави, мирячись і далі з цим суспільним лихом. Тому в УКУ діє режим нульової толерантності до хабарництва та корупції; тут шанують авторські права і нетерпимі до плагіату тощо. Політика у питаннях академічної доброчесності в рамках Внутрішньої системи забезпечення якості (ВСЯ) покликана описати механізми та реалізацію дотримання цього правила.

Католицький характер культури навчання полягає в тому, що в усіх правилах і процедурах відображена – прямо чи опосередковано – наша переконаність у тому, що Бог є основою всіх речей і що кожна людина може повсякчас спертися на Його помічну руку. УКУ як університетська спільнота «живе східнохристиянською традицією», тобто не лише визнає її цінності як духовні скарби, а й утілює їх у життя у своїй повсякденній діяльності.

Формування етосу й корпоративної культури

Політика щодо утвердження етосу та цінностей відповідно до [Стратегії 2025](#) передбачає розвиток різноманітних можливостей та платформ щодо плекання цінностей як для студентів, працівників, так і для зовнішніх осіб. Ці платформи передбачають навчання у рамках академічних програм, формаційні програми, відкриті лекції, дослідження та різноманітні активності для всієї спільноти УКУ. Університет проводить регулярні реколекції для різних груп викладачів і працівників. При працевлаштуванні в УКУ викладачі та працівники проходять орієнтаційну сесію, під час якої вони ознайомлюються з католицькою ідентичністю, місією й етосом УКУ. Спільноту УКУ об'єднує переконаність, що католицька ідентичність Університету є необхідною передумовою його наукового престижу в освітньому середовищі, а воля спільноти Університету дотримуватися принципів академічної чесності й загально визнаних етичних принципів лише сприяє його ефективності й привабливості як наукового закладу, а також важливості в суспільному житті України. Спільнота УКУ, гості та приятелі Університету, жертводавці завжди можуть скористатися із таких [різноманітних платформ та можливостей](#) життя в спільноті.

Впродовж навчального року студенти покликані зростати у своєму особистісному розвитку, служити іншим, вивчати католицьку віру. Їх заохочують брати участь у літургії та інших богослужіннях, у прощах та інших подіях церковного року. Студентам забезпечені можливості духовного розвитку як у навчальному процесі, так і в різноманітних пропозиціях для служіння. В освітньому процесі це реалізується через програму [Світоглядного ядра](#), через освітній підхід [суспільно орієнтованого навчання \(СоН\)](#) та [формаційні програми для студентів](#), що їх організовує разом із духовно-пасторальним відділом деканат студентського життя.

Вплив Політики щодо утвердження етосу та цінностей

Формуючи і плекаючи цю Політику, ми ставимо перед собою завдання щороку вимірювати її дієздатність за головними позиціями. Для цього визначено такі позиції та маркери:

Ключові позиції	Маркер	KPI	Хто формує дані KPI (структура)
УКУ і духовна формація учасників спільноти , зокрема студентів:	студенти-випускники:	оцінка (інтегральний показник по СЯ, СоН, формація) 4,5 (5-бальна шкала)	Академічний відділ
	працівники:	опитування працівників (інтегральний показник), напрацьовується	Відділ управління персоналом
УКУ – університет, який служить	громадська активність студентів	35%	Академічний відділ

	громадська активність працівників	опитування працівників	Відділ управління персоналом
	суспільно орієнтоване навчання	інтегральний показник (напрацьовується)	СоН
УКУ і нульова толерантність до корупції	% випускників, які засвідчують про відсутність корупції у поточному році	100%	Академічний відділ
	працівники, маркер напрацьовується	100% опитування працівників	Відділ управління персоналом
УКУ і нульова толерантність до насилля	% випускників, які засвідчують про відсутність дискримінації та насилля у поточному році	100% скарг, що надійшли, вирішено	Омбудсмен (звіт)

**Взаємозв'язок з іншими Політиками
Внутрішньої системи забезпечення якості освіти (ВСЯ)**

Політика УКУ щодо утвердження етосу та цінностей тісно пов'язана з іншими політиками:

1. Політикою у питаннях академічної етики та доброчесності
2. Політикою забезпечення якості освітньої діяльності
3. Політикою розвитку наукової діяльності
4. Інформаційною політикою
5. Кадровою політикою
6. Політикою з розвитку навчальних ресурсів

**Перелік документів,
які є інтегральною частиною Політики щодо утвердження етосу та цінностей**

1. Про візію та місію Українського католицького університету
2. Візія та Візійний наратив УКУ
3. Пам'ятка про цінності та ідентичність УКУ
4. Положення про духовну, громадянську й академічну свободу в УКУ
5. Пам'ятка про етос УКУ
6. Пам'ятка про засади духовної формації в УКУ: загальні принципи і норми
7. Політика Українського католицького університету щодо заходів за участі політичних діячів

8. Політика захисту вразливих осіб
9. Політика скарг та пропозицій Українського католицького університету
10. Політика про екологічну та соціальну стійкість УКУ